

Årets ekologiskt hållbara UF-företag

UF-företag: Fjällådan UF

Region: Gävleborg

Skola: Hälsingegymnasiet

Inledning

Presentation av UF-företaget

Vår affärsidé är att erbjuda norrlandsproducerade och högkvalitativa charkuteri och delikatessprodukter, i miljömärkta lådor med stilren design. Ett bra val för dig som vill stötta det norrländska näringslivet och samtidigt vill bidra till en mer hållbar miljö.

Vi erbjuder 2 olika delikatesslådor: "Stora lådan" och "Lilla lådan" som kostar 479 kr respektive 289 kr. Den lilla lådan innehåller 250 g rökt renkorv, 250 g rökt älgkorv och 400 g rökt fjällsida (sidfläsk). Den stora lådan innehåller utöver dessa tre produkter även 200 g gravrökt rödingfilé och 100 g hjortronkarameller. Dessa delikatesser köper vi från Bruksvallarnas Rökeri AB och förpackar dem sedan i FSC-märkta lådor med träull som packmaterial. Det är inköp av råvaror och förpackningar som utgör nästan alla våra kostnader, ytterligare kostnader som tillkommer är för marknadsföring och små inköp inför marknader och mässor. Våra inkomstkällor består av både personer och företag som köper vår produkt. Vår kärnkund är små till medelstora företag med manliga chefer, 10 till 30 anställda och en årsomsättning på ca 50 miljoner som söker en snabb och smidig lösning på gåvor till anställda. Vi riktar också vår försäljning mot privatpersoner, vilka utgör 35% av vår totala omsättning. Försäljningen till företag sker via personlig kontakt med VD och HR-chef via telefon, mejl och möten. Privatpersoner når vi genom andra försäljningskanaler som sociala medier, marknader och personliga kontakter. Vår goda kundservice och högkvalitativa produkt har möjliggjort att bygga långsiktiga kundrelationer till både privatpersoner och företag, vilket kommer att leda till återkommande kunder.

Syfte och frågeställning

Denna rapport syftar till att redogöra för hur hållbar vår affärsidé och produkt är, samt diskutera hur vi kan arbeta för att bli ännu mer hållbara. Störst fokus ligger på ekologisk hållbarhet även om ekonomisk och social hållbarhet kommer att behandlas. Frågeställning: Hur hållbar är vår affärsidé och produkt ur ett ekologiskt, ekonomiskt samt socialt perspektiv?

Ekologisk hållbarhet

Vårt arbete med ekologisk hållbarhet och de globala målen

Vi anser alla i företaget att det är mycket viktigt med hållbart företagande. Därav är det något vi har haft i åtanke från dess att vi började utveckla vår affärsidé till idag och vi strävar ständigt efter att göra våra produkter så ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbara som möjligt. Vi valde även tidigt att jobba med två av de globala målen. Dels mål nummer 12; Hållbar konsumtion och produktion (1) men även mål nummer 13; Bekämpa klimatförändringarna (2). Vårt slutgiltiga mål är att bli helt klimatneutrala inom 3 år från eventuell nystart, medan vi samtidigt ökar våra marginaler och vår lönsamhet. Vi kommer att uppnå detta genom att minimera våra utsläpp och kompensera för det som är oundvikligt. Vi jobbar ständigt mot det här målet genom att hela tiden försöka ta beslut som leder oss i den riktningen. I praktiken handlar detta om att välja produkter, förpackningar och transportalternativ som hjälper oss på vägen till att bli klimatneutrala. I marknadsföringssyfte och profilering har vårt hållbarhetsarbete ännu inte fått jättestor exponering. Det finns många anledningar till detta, dels har vi hittills inte haft tid att prioritera hållbarhetsarbetet i vår marknadsföring. Det här är något vi verkligen strävar efter att förbättra de kommande två månaderna med fler inlägg där vi delar med oss om våra ambitioner, mål och vad vi hittills åstadkommit i vårt hållbarhetsarbete.

Inventering av produkten och tillverkningsprocessen

Hållbarhets- eller miljöcertifiering:

Våra kartonger har en FSC Mix certifiering. Certifieringen innebär att kartongen är tillverkat av en blandning av material från FSC-certifierade skogar, återvunnet material och FSC-kontrollerat trä (3). En FSC-certifiering innebär att råmaterialet som används till kartongerna kommer från ett ansvarsfullt skogsbruk som tar hänsyn till ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. FSC bidrar dessutom till att uppfylla 14 av 17 globala mål (4).

Material:

Delikatesserna i våra lådor består främst av röding, älgkött, renkött och fläskkött. Rödingen kommer från odlingar i Jämtlands län och har i jämförelse med exempelvis fläskkött en mindre klimatpåverkan (5). Inslaget av viltkött och renkött gör att produkterna i lådan fungerar som ett bättre alternativ till kött från den stora köttindustrin. Även om renkött inte räknas som viltkött på grund av stödutfodring så är klimatavtrycket mindre än exempelvis nötkött (6). Delikatesserna är vakuumpförpackade i plastförpackningar vilket kan ses som problematiskt då det framställs av råolja och naturgas (7). Men plastförpackningarna medför i detta fall att produkterna får en längre hållbarhet, vilket ger ett minskat matsvinn. Att vi valt bra och högkvalitativa produkter bidrar även till minskat svinn. På så sätt produceras inte produkten i onödan för att sedan slängas. Att minska mängden matavfall är dessutom ett delmål i mål nummer 12 (1). Lådorna och träullet produceras av samma råmaterial - trä. Detta är inte en ändlig produkt och miljöpåverkan är begränsad i jämförelse med exempelvis plast.

Tillverkning:

Delikatesserna i lådan tillagas genom rökning. Rökningen sker i vedeldade ugnar som eldas med alved, flis och enris. Bränslet som används vid tillverkningen är alltså spillprodukter från skogsbruket, vilket innebär att miljöpåverkan är minimal. Även utsläppen från tillverkningen av kartong och träull är låga i relation med andra förpackningsmaterial som tjänar samma syfte.

Transporter:

Innan de olika produkterna når oss sker samtlig transport via lastbil. Råvarorna som skickas till rökeriet för förädling transporteras, via lastbil, från lokala kötthandlare och fiskodlingar i Jämtlands län. Efter förädling skickas de färdiga delikatesserna med lastbil till oss i Bollnäs. FSC-lådorna har en lite längre resväg, dessa tillverkas i Polen och skickas med lastbil till oss (8). Den långa resvägen har gjort att vi aktivt söker efter ett bättre alternativ till våra lådor. Vårt förpackningsmaterial kommer däremot från Skutskär (ca 12 mil bort). Efter att vi själva förpackat produkterna levereras och hämtas lådorna. Till företagskunder levererar vi själva med bil. Dessa transporter har vi försökt optimera så mycket som möjligt genom att planera och åka med många leveranser samtidigt, både på grund av drivmedelskostnader och utsläpp. Angående privatpersoner har dessa själva fått hämta delikatesslådan på en angiven adress.

Cirkulär ekonomi och resthantering:

Angående resthanteringen är samtliga delar av vår produkt antingen återbrukbar, återvinningsbar eller komposterbar. Vilket är viktigt i en cirkulär ekonomi (9). Om kunden av någon anledning inte skulle äta upp produkterna kan dessa läggas i en matavfallspåse och på så sätt bli till biogas och användas som fordonsbränsle. Lådan och plastförpackningarna källsorteras och går till återvinning. Dessa är märkt med texter som "Återvinning: Sorteras som plastförpackning" för att tydligt uppmana kunden att återvinna förpackningen. Träullet är fritt från kemikalier och kan på så sätt komposteras.

Ekonomisk och social hållbarhet

Priset på lådorna har vi satt till 289 kr för den lilla, och 479 kr för den stora. Vi har anpassat prissättningen på den stora och lilla lådan efter några olika faktorer på grund av olika målgrupper. Den stora lådan är riktad mot företag, därför baserar vi prissättningen på skattegränsen för julgåvor som är 500 kr i år. Dessutom har vi pratat med vår rådgivare och fick då reda på att de flesta företag kollar på produkter i den prisklassen. Baserat på dessa två faktorer har vi valt att sätta priset till 479 kr, vilket ligger i linje med våra konkurrenter samtidigt som det ger oss

en stabil marginal som möjliggör en fortsatt utveckling av företaget. Priset på den stora lådan resulterar i en påläggsprocent på 58%, vilket vi har valt att föra över till den lilla lådan, det här resulterar i ett pris på 289 kr. Det här överensstämmer med resultatet av vår marknadsundersökning. Den lilla lådan ger oss ett alternativ i en lägre prisklass och därför ett mer låtsålt alternativ till privatpersoner och företag som söker ett billigare alternativ. Hittills har vi sålt 350 delikatesslådor vilket har gett en totalt omsättning på drygt 130 000 kr, med ca 35 000 kr i vinst. Och vi strävar efter att omsätta 175 000 kr innan UF-året är slut. Sett till kostnader består dessa nästan uteslutande av produktinköp, inköpspriset för den stora lådan är 303 kr och den lilla lådan är 182 kr.

Resultaträkning	
Intäkter	
Produktförsäljning	131996,5
Öresuthämning	0,5
Övrig försäljning	890
Summa intäkter	132887
Kostnader	
Produktinköp	90000
Marknadsföring	250
Frakt	5815
Summa kostnader	96065
Periodens resultat	36822

Vi ser dessutom att vår affärsidé är mycket skalbar, då vi hittills bara har två produkter i vårt sortiment och vi bara säljer väldigt lokalt. Genom att expandera vårt sortiment och geografiska utbredning kommer vi ha möjligheten att nå en mycket bredare målgrupp och på så sätt kunna öka vår omsättning. Vi ser även möjligheter att förbättra våra marginaler och öka vår vinst.

Social hållbarhet jobbar vi med genom att kontrollera de olika produkternas produktionsvägar och endast välja produkter från Europa. På så sätt kan vi säkerställa att arbetsvillkoren är bra (10). Våra inköp bidrar även till att stärka det norrländska näringslivet och skapa arbetstillfällen för invånarna i regionen. Vi jobbar även med social hållbarhet inom företaget. Det här gör vi genom att hålla en öppen ton i diskussioner, pusha varandra och ge konstruktiv kritik. Den öppna tonen gör att vi snabbt och effektivt kan lösa problem och konflikter samtidigt som det möjliggör för alla att vara delaktig.

Diskussion

Med bakgrund av vad jag presenterat anser jag att vårt UF-företag är hållbart såväl ekologiskt som ekonomiskt och socialt. Men det finns mycket kvar att göra innan vi uppfyller vårt slutgiltiga mål. För att vi ska bli klimatneutrala så snart som möjligt jobbar vi med att ta fram en planering som kommer hjälpa oss på vägen. Planeringen kommer att göra det lättare för oss att följa upp vårt hållbarhetsarbete samtidigt som det ger oss konkreta mål att arbeta emot. Vi ser behovet av att ta kontakt med någon sakkunnig som kan hjälpa oss i vårt arbete. Någon som kan kartlägga samtliga utsläpp som vi är ansvariga för, hjälpa oss hur vi minimerar dessa och till sist hur vi ska kompensera för det som är oundvikligt. Den stora anledningen till varför detta tar tid är på grund av kostnader. Det är dyrt att anlita någon med rätt kompetens och svårt att hitta någon som vill göra det gratis. Men för att inte förlora dyrbar tid gör vi själva allt vi kan för att minska våra utsläpp. När vi tar in nästa leverans ska vi ha en bättre planering och framförhållning för att undvika onödiga leveranser och därmed onödiga utsläpp. Och som nämnt tidigare söker vi efter svensktillverkade FSC-märkta kartonger som ett bättre alternativ till vår nuvarande förpackning.

Källförteckning

1. Globala målen, Hållbar konsumtion och produktion, 18 oktober 2022, <https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-12-hallbar-konsumtion-och-produktion/>, Hämtad 22 december 2022.
2. Globala målen. Bekämpa klimatförändringarna, 18 oktober 2022, <https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-13-bekampa-klimatforandringarna/>, Hämtad 22 december 2022
3. FSC, What the FSC Labels Mean, datum okänt, <https://fsc.org/en/what-the-fsc-labels-mean>, hämtad 27 december 2022.
4. FSC, Projektcertifiering, datum okänt, <https://se.fsc.org/se-sv/projektcertifiering>, Hämtad 27 december 2022.
5. Havet.nu, Inte lätt att välja rätt, februari 2018, <https://www.havet.nu/havsutsikt/artikel/inte-latt-att-valja-ratt>, Hämtad 28 december 2022.
6. WWF, Vilt, 13 december 2022, <https://www.wwf.se/kottguiden/vilt/>, Hämtad 22 december 2022.
7. Wikipedia, Plast, 10 augusti 2022, <https://sv.wikipedia.org/wiki/Plast>, Hämtad 27 december 2022.
8. Mejlkontakt med pack och plock, 3 januari 2023.
9. Naturskyddsföreningen, Cirkulär ekonomi, 31 oktober 2022, <https://www.naturskyddsforeningen.se/faktablad/cirkular-ekonomi/> Hämtad 2 januari 2023.
10. Europaparlamentet, Så förbättrar EU arbetstagares rättigheter och arbetsvillkor, 26 april 2022, <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/headlines/society/20190506STO44344/sa-forbattar-eu-arbetstagares-rattigheter-och-arbetsvillkor>, Hämtad 2 januari 2023.